

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/403
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/63
Karar Numarası : 2025/513
Başvuran : A.A.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Hatay T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, Hatay T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Bolvadin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakli sırasında eşyalarını alamadığı ve mağdur olduğu iddiası ile maddi zararının karşılanması talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

- a. 6/2/2023 tarihinde Hatay T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda çıkan isyan sebebiyle, farklı illere nakledilecekleri söylenerek görevliler tarafından eşyalarını toplamalarının istendiğini,
- b. Ancak ring aracına sığmaması sebebiyle eşyalarını yanına alamadığını,
- c. Listesini sunduğu eşyalarının Bolvadin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna da gönderilmediğini ve mağdur olduğunu belirterek eşyalarının bedelinin ödenmesini,
- talep etmiştir.

3. Muhatap Hatay T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü sunmuş olduğu yazılı cevabında özetle:

- a. Başvuranın 24/5/2022 tarihinde Kurumlarına giriş yaptığını,
- b. 6/2/2023 tarihinde meydana gelen ve Hatay ilinin de etkilendiği Kahramanmaraş merkezli depremler bahane edilerek, 7/2/2023 tarihinde hükümlü ve tutuklular tarafından isyan çıkarıldığını ve firar teşebbüsünde bulunulduğunu,
- c. İsyanın 10/2/2023 tarihine kadar devam ettiğini,
- ç. İsyanla kalkışan hükümlü ve tutuklular tarafından ceza infaz kurumunun emanet depo, ambar, idari kısımlar ve kütüphane başta olmak üzere bir çok bölümünün yağmalanarak yakıldığını,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

- d. Hükümlü ve tutukluların kişisel eşyalarıyla barındırıldıkları bölümlerdeki eşyaların da tahrip edildiğini,
- e. Başvuranın kaldığı ... No.lu odanın kamerasının kapatılarak kapının tahrip edildiğini, havalandırma bahçe kapısının yakıldığını, bu sebeple başvurana 20 gün hücre cezası verildiğini fakat cezanın Hatay İnfaz Hakimliği tarafından kaldırıldığını,
- f. Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) kayıtlarına göre emanet deposunda başvuran adına kayıtlı 1 adet çorap, 2 adet kazak, 1 adet ceket, 1 adet cüzdan, 1 adet spor ayakkabı, 1 adet tişört, 1 adet pijama, 1 adet tespih, 2 adet pantolon ve 1 adet kemer bulunduğunun tespit edildiğini,
- g. Tüm araştırmalara rağmen emanet eşya depolarının yanmış olması nedeniyle başvurana ait eşyaların bulunamadığını, nakil sırasında eşyalarını yanlarına almaları şeklinde görevlilerce yönlendirme yapılmadığını, bu eşyaların bir görevliye teslim edildiğine dair kaydın da bulunmadığını,
- ğ. İsyan sırasında hükümlü ve tutukluların can güvenliğine öncelik verildiğini,
- h. Başvuru dilekçesinde adı geçen H. G. isminde bir görevlinin o tarihte Kurumda çalışmadığını, belirtmiştir.
4. Başvuran, muhatap Kurumun yazılı görüşüne karşı cevap sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde; "*İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak.*", (i) bendinde ise; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili bölümü şu şekildedir: "*(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.*"

7. Aynı Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir: "*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun’un genel gerekçesinde ulusal önleme mekanizması görevinin kapsamı; özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin alıkonuldukları ceza ve tutukevleri, kamplar, bakım merkezleri gibi yerlerde işkence ve kötü muamele vakalarının yaşanmaması amacıyla bu yerlere yönelik izleme, inceleme, denetleme, değerlendirme ve raporlama faaliyeti şeklinde açıklanmıştır.

10. OPCAT’in 19’uncu maddesi uyarınca ulusal önleme mekanizmaları; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile bu kişilere yönelik tutumu düzenli olarak izlemek, sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi ve işkence ve diğer zalimane, gayriinsani ya da onur kırıcı muamele ya da cezanın önlenmesi için Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak ilgililere tavsiyelerde bulunmakla yetkilendirilmiştir.

11. Ulusal önleme mekanizmaları işkence ve kötü muamelenin önlenmesine yönelik proaktif çalışmalar yürütmektedir. Ulusal önleme mekanizması kapsamında alıkonulma yerlerine yapılan ziyaretlerin ana amacı, özgürlüğünden mahrum bırakılanlara yönelik muamele ve alıkonulma koşullarının izlenmesini ve raporlanmasını gerektirmektedir.

12. Somut olayda başvuran nakledilmeden önce bulunduğu Kurumda kalan eşyalarının kendisine teslim edilmediğini iddia etmektedir.

13. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Mülkiyet hakkı” başlıklı 35’inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: “Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. (...)”

14. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) Ek 1 No.lu Protokol’ün mülkiyet hakkına ilişkin olan 1’inci maddesi şöyledir: “Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir. Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka harçların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka halel getirmez.”

15. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Tendam/İspanya başvurusunda; başvuranın, ceza yargılaması kapsamında el koyulan eşyalarının kaybolduğuna ilişkin iddiasını AİHS Ek 1 No.lu Protokol’ün 1’inci maddesi kapsamında incelemiştir (AİHM, Tendam/İspanya, B. No:25720/05, 13/7/2010). Anayasa Mahkemesi (AYM) de Okan Ataoğlu başvurusunda, başvuranın dijital kol saatinin teslim edilmediğine ilişkin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

iddiasını mülkiyet hakkı bağlamında incelemiştir (AYM, *Okan Ataoğlu*, B. No:2019/39277, 19/10/2022). Bu bağlamda, başvuranın iddialarının mülkiyet hakkı kapsamında kaldığı değerlendirilmektedir.

16. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini re'sen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini re'sen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu alanlar dışındaki genel hak ihlali iddiaları, Kuruma verilen başvuru ve inceleme yetkisi kapsamında bulunmamaktadır. Dolayısıyla, başvurunun salt alıkonulma yerinden yapılmış olması ulusal önleme mekanizması görevi dahilinde incelenmesi için yeterli görülmemektedir.

17. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve içtihatlar birlikte ele alındığında; ulusal önleme mekanizması görevi kapsamına girmediği değerlendirilen başvurunun Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: